

א לפי צעירים מסיימים מדי שנה את שרותם בנח"ל וב" שאר יחידות הצבא. הם עומי דים מול הצורך לבחור לי עצמם דרך בחיים, מקצוע. עבודה הארמה מצאה, אולי, חן בעיניהם. הקולקטיב נראה להם. אולם הם חוששים בכל זאת להצטרף לקיבוץ. הם למי דו כי הקיבוץ הוא מקום לאידיאליסטים נצי חיים, דרך שכולה הקרבה ושכרה בעולם הבא.

למעשה נוצר, זה שנים, מצב ששיפר בי הרבה את תנאי-המחיה בקיבוץ. עוד דרוש אידיאליזם רב כדי לעלות לקיבוץ-משלט. הי מצטרף אליו חייב לדעת כי משך שנים רבות יחיה בסכנה, בתנאים ירודים בהרבה מאלה שיכול היה לזכות להם בעיר, לו הפך פקיד במשרד. אולם עליו גם לדעת שאם יעבור 20 שנה בקיבוץ (או בקבוצה), יוכל להביט אחורנית על הישגים אישיים שלא היה משיג כמותם משך 20 שנות עבודה (ישרה) בעיר. הוא יגיע למעמד גבוה יותר בחיים, בחברה ובביתו.

משפטים קדומים משני הצדדים מונעים, עדיין, היכרות טובה יותר של תנאי החייט של שני חלקי העם; העיר אינה מכירה את

קבוץ

תחת עיר

הכפר — הכפר אינו יודע את העיר. הקיבוץ מתבייש עדיין להציג את הישגיו הכלכליים, מחשש פני יאשימו אותו בספרות. הוא יודע גם שאין טעם למשוך אדם לקיבוץ בפיתויים כלכליים, כי הוא לא יחזיק שם מעמד. אולם לא יהיה כל רע אם הקיבוץ יגיד היום לצעיר: הדרך הקיבוצית שונה בי הרבה, אולם שוב אין היא נוסלת, מבחינה חמרית, מן הדרך העירונית הישרה. אם ידע האדם ששתי הדרכים שחת מבחינת ההגאות החומריות, יוכל לתת חופש-פעולה בלבד ל- גורמים החשובים יותר, שעליהם להכריע: גישתו לחיי הקולקטיב, השקפתו החברתית, נטיותיו הפוליטיות, נכונותו החלוצית, חוליית כיסוי של העולם הזה בחרה בשתי משפחות, בעלות רקע דומה, ערכה השואה מאלפת שאה נקודותיה העיקריות היא מגי שה בעמודים הבאים. חבר הקיבוץ הוא חיים

חרמש, איש כפר גליקסון (של הנוער הציוני), יליד הונגריה שעלה לארץ לפני 12 שנה, הצטרף למשק לפני עשר שנים (שלוש שנים אחרי הקמתו). היה צנתן פלמיחי (היחיד מבין ארבעת חברי קבוצתה של חביבה רייק שחזר בשלום). הוא נשוי ואב לשני ילדים (תמונות למעלה).

המשפחה העירונית היא זו של מנחם ויקסור, שעלה לארץ מגרמניה לפני 19 שנה, היה כבר אז מסגר סוג א', עבר משך שנים רבות כבתי-חרושת שונים, עד שהצליח, לבסוף, להקים בית-מלאכה קטן לעצמו. גם הוא נשוי, אב לשני יל- דים (תמונות מימין).

המסנה הכללית של ההשואה: רמת המחיה של שתי המשפחות דומה מאד. רכושן של חיים — חלקו במשק — גדול

למעשה מרכושו של מנחם, בית-המלאכה שלו. את הצד החיובי ביותר של הקיבוץ — הבטחון הסוציאלי, יש לשקול כנגד היתרון העירוני — החופש האישי הרב יותר.

מובן שכל השואה כזאת לוקה בשטי- חיות מסוימת. תנאי המחיה במשקים אינם אחידים כל עיקר. הרבר תלוי במי דה ניכרת בהרכב המשק עצמו — ישנם קיבוצים המקיימים עדיין רמה גבוהה מאד של מתח ומאמץ אישי. בעוד שקיבוץ צים מסיימים אחרים הפינו במקצת את קצב המאמץ. ועוד גדול ההבדל בין קיבוץ חוש, המנסה עדיין להכות שרשים, ובין משק חתיק ומבוסס.

אולם תנאי המחיה של חיים חרמש הם אופייניים למדי. בכל המשקים זכו החברים החתקים לשיכון מתאים, באח- דים חדר וחצי לוו, באחרים הסתפקו החברים, מרצונם החפשי, בחדר אחד בלבד, כדי להשתמש בעודף התקציב לה- קמת מבנים אחרים, מוסדות חינוך וכ- דומה.

גם בתנאי המחיה העירוניים יש הב- דלים עצומים. אדם שניצל את ההפקרות של השנים האחרונות יכול היה להגיע לרמה של עושר ורוחה ששום חבר משק לא יחלום עליו לעולם. אולם כשהמדובר בפועל המנסה להרויח את לחמו ביושר בעבודתו במיני יכול מנחם ויקסור להי-

